

13. 9. 2006

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Rozhovor s ministrem spravedlnosti JUDr. Jiřím Pospíšilem

Největším problémem je podle mého názoru sama kvalita právního řádu, který je, domnívám se, u nás výrazně přebujelý. Máme zde velké množství právních předpisů, u některých lze uvažovat o tom, že jsou nadbytečné, že by bylo možné je zrušit a některé jsou příliš složité, nepřehledné a rozsáhlé.

<p class=MsoNormal><a

href="http://www.epravo.cz/video/1004472769163.wmv">(p#345;ehr´t

VIDEO z prvn´tiskov´t konference ministra)</p>

Pane doktore, vzpomínáte na PF západočeské univerzity v Plzni, kde jste skončil v roce 1999. Jak vzpomínáte na svá studentská léta?

Vzpomínám na svá studentská léta veskrze pozitivně. Měl jsem to štěstí, že jsem potkal několik výborných pedagogů, kteří mě výrazně ovlivnili. Mohl-li bych jmenovat některé z nich, pak například profesora Gerlocha a profesora Eliáše a považuji si za čest, že s těmito lidmi dodnes spolupracuji, byť samozřejmě hlavně nikoliv na akademické půdě, ale v oblasti legislativního procesu.

Máte ve sněmovně nebo v politice někoho z vašich bývalých kolegů, studentů?

Tak teď jste mě lehce zaskočil, musel bych o tom přemýšlet. Pokud vím, tak někteří moji studenti působí i v médiích, někteří jsou v legislativních odborech ministerstev, ale že by se přímo někdo z nich věnoval aktivní politice a já se s ním setkával třeba v legislativním procesu, to nevím, domnívám se že nikoliv, pokud vím, tak se zatím žádný z nich aktivním politikem nestal.

Působíte stále na katedře správního práva této fakulty jako odborný asistent. Jací jsou dnešní studenti, porovnáte-li je s vaším věkovým ročníkem?

Myslím si, že se studenti výrazně nezměnili. Já jsem ukončil právnickou fakultu před méně než deseti lety a myslím si, že je možné hovořit o tom, že se studenti mění v rámci výměny generací. Myslím si ale, že ta změna není výrazná. Studenti se dle mého názoru stále dělí na ty, kteří mají o studium práva zájem a na ty, kteří v zásadě nevědí jakou vysokou školu si zvolit a vnímají volbu práva jako formu jistého kompromisu. Myslím si, že dnes je méně než dříve studentů, kteří studují právo jenom pro to, že jim dle jejich názoru absolvování právnické fakulty zajistí komerčně atraktivní povolání, neboť mnozí z nich vědí, že dnes je již tak velký počet právníků, že není až tak jednoduché okamžitě získat komerčně zajímavé zaměstnání.

Porovnáte-li formu a způsob výuky v době kdy jste studoval a dnes. Je něco co dnešním studentům z pohledu rozsahu studia práv chybí? Je něco, co z dnešního pohledu chybí vám?

Řekl bych, že se způsob studia v době kdy jsem studoval já a kdy studují moji studenti příliš nemění. Domnívám se, že studium práva v ČR bude muset být v budoucnosti podrobena určitým změnám. Studium je stále zaměřeno na znalost platného práva a nikoli na schopnost právnicky přemýšlet. Myslím si, že student se stane právníkem ne ve chvíli kdy zná jednotlivé texty zákonů, ale kdy se naučí právnicky přemýšlet, kdy se naučí s právem pracovat. To je to základní kritérium, zákon se může naučit každý, ale právník musí umět s právem pracovat. To je věc, která našemu studiu trochu chybí. V budoucnosti by zvláště seminární výuka měla být více zaměřena na prohlubování schopností studenta s právem pracovat, přemýšlet o právu, aplikovat právo na konkrétní případy atd. Mám pocit, že v zahraničí je studium práva více zaměřeno na schopnost právo aplikovat, vykládat jej a užívat jej.

Opustíte katedru po Vašem jmenování ministrem nebo se dál budete věnovat i studentům?

Budu se snažit na katedře dál zůstat. Mám dnes na fakultě malinký, prakticky nepatrný, úvazek. Nechávám si ho z toho důvodu, že mě to udržuje v kontaktu s akademickým světem. Chtěl bych na fakultě v tomto drobném úvazku dál pokračovat a vedle toho se ještě snažím přednášet na vysoké škole v Karlových Varech. Není to samozřejmě otázka finanční, ale je to otázka právě kontaktu s akademickou půdou, kontaktu se studenty a s kolegy.

Mezi ukončením studia a rokem 2002, kdy jste se stal poslancem Poslanecké sněmovny parlamentu ČR uplynuly tři roky. Čím jste se v té době zabýval?

Po ukončení studia jsem nastoupil do advokátní kanceláře v Plzni, kde jsem měl štěstí, že jsem nastoupil ke klasickému advokátovi. Byla to velmi malá firma a já jsem tam byl jediný koncipient. A vedle specializace na občanské právo ten advokát dělal i jinou agendu, což mi umožnilo širší pohled na právo. Musím říci, že na ta léta velmi rád vzpomínám, protože to pro mě bylo velmi zajímavé a přínosné setkávání s právem. Později jsem nastoupil na právnickou fakultu jako asistent a výkon praxe advokátního koncipienta jsem tak musel přerušit. Kromě práce odborného asistenta na katedře správního práva Západočeské univerzity v Plzni jsem pak ještě později začal přednášet správní právo na vysoké škole v Karlových Varech.

Právo byla Vaše volba nebo máte v rodině právnické předky?

Přiznám se, že v rodině žádné právnické předky nemám, práva byla moje volba, kterou jsem učinil již během studia na gymnáziu v Plzni. Nebyl to výběr z mnoha alternativ, nebyla to nějaká volba z nutnosti. Opravdu jsem na právnickou fakultu chtěl jít.

Prozradíte mi čím jsou Vaši rodiče?

Moje matka je lékařka a otec je již v důchodu a působil jako technik inženýr turbinář ve škodových závodech.

Podíváte-li se zpět na Jiřího Pospíšila, poslance za ODS v roce 2002 a dnes nelitujete, že jste nezůstal u advokacie?

Nelituji, to v žádném případě. Nechci politiku dělat celý život a vrátím se jednou třeba do advokacie nebo do jiné oblasti lidské činnosti, kde se budu moci zabývat právem. Na prvním místě se považuji za právníka a teprve pak za politika. To co vykonávám je pro mě v tuto chvíli pouze jiná forma práce s právem. Právo jsem se učil aplikovat když jsem byl v advokátní kanceláři, pak jsem ho i přednášel na právnické fakultě a teď se zabývám jeho vznikem, normotvorbou. Tudíž je to pro mě pouze jiná forma služby právu, mám-li to tak říci. A rozhodně mi nebude činit problém se po ukončení své politické kariéry vrátit kamkoliv, kde budu pracovat s právem.

Budeme si povídat o Vaší cestě do křesla Ministra spravedlnosti. Co se Vám za ty čtyři roky v poslanecké sněmovně opravdu povedlo?

Myslím si, že se podařilo prosadit několik návrhů zákonů, které mohou přispět k vyšší právní kultivaci, k vyššímu komfortu našich občanů.

Povedlo se prosadit například novelu, upravující otázku tzv. soudního ping-pongu, kdy vracení jednotlivých případů soudy vyšších stupňů zpět soudům prvního stupně prodlužovalo soudní řízení. Podařilo se mi prosadit několik novel, které vedly k tomu, že soudní řízení by se měla zkracovat, že došlo k rychlejšímu odbavování věcí u obchodních rejstříků. Stejně tak se mi podařilo prosadit novelu lépe chránící práva věřitelů v konkurzu. Povedlo se mi tedy prosadit několik návrhů zákonů, které by mělo připravovat spíše ministerstvo spravedlnosti. Tyto návrhy jsem nazval obecně jakousi justiční mini reformou a pokud budu ministrem spravedlnosti pak bych chtěl na tyto návrhy navázat a věnovat se těmto problémům komplexněji a systematictěji než může opoziční poslanec..

Čeho naopak litujete, co se nepovedlo?

Lituji toho, že se nepodařilo prosadit nový trestní zákoník, který se připravoval několik let. Byla to práce odborníků, kteří přímo nebyli spjati s žádnou vládou. Pokud vím, tak profesor Šámal na tom pracoval ještě před tím než vůbec vznikla tato levicová vláda. Tento návrh byl rok a půl projednáván na půdě sněmovny, dvakrát vrácen, přepracován a nakonec padl pod stůl jenom z toho důvodu, že se sociální demokracii a panu Paroubkovi nelíbil jeden paragraf, týkající se tunelování. Uznávám, že o tomto paragrafu by třeba bylo možné vést diskusi, že třeba bylo možné jej do zákona doplnit, je ale škoda, že celé legislativní dílo, kvůli jedné věci přišlo vniveč.

Jaké budou vaše první kroky v čele ministerstva?

Moje první kroky v horizontu dnů, které by tak bylo možno nazvat, bude snaha o navázání intenzivní komunikace s justiční veřejností. Chci k sobě pozvat předsedy krajských soudů, vrchních soudů a nejvyšších soudů. Na stejné úrovni se chci potkat se státními zástupci a též s jednotlivými právnickými profesními komorami. Myslím si, že jedním z velkých problémů mého předchůdce, vedle toho, že zastavil legislativní a jiné práce, popřípadě že se omezilo jejich tempo, bylo to, že ministerstvo spravedlnosti jako představitel státní správy s těmito profesemi a jejich představiteli v zásadě nekomunikovalo. Pokud vím, tak pan ministr se potkal s předsedy krajských soudů až po roce a půl, kdy byl ve funkci. Domnívám se že základem je fungující komunikace a na základě takovéto komunikace bych chtěl doladit program ministerstva, jehož cílem bude snaha zkrátit a zkvalitnit soudní řízení.

Budete zasahovat do personálního složení? Teď nemyslím náměstký. Nebo převezmete aparát po panu Němcovi?

Samozřejmě každý ministr, který přichází, je jedno na jakou dobu, si přivádí své lidi, to je myslím přirozené. Musí tam být lidé, kterým může důvěřovat. Já nejsem příznivcem žádných zbytečných personálních změn. Na druhou stranu, pokud tam za minulého ministra přišlo mnoho lidí, kteří byli předurčení k této profesi spíše stranickou legitimací než svou odborností a způsobilostí tu profesi vykonávat, takoví lidé by na ministerstvu spravedlnosti neměli být. Takže určitě k nějakým změnám dojde, ale kritérium nebude to, zda někdo tam přišel za toho či onoho ministra nebo má takovou či onakou stranickou průkazku, ale jeho odborná způsobilost, pracovní nasazení a objektivní výsledky v práci.

Víme že budoucnost vlády Mirka Topolánka je v tuto chvíli nejistá, nicméně jaká je Vaše koncepce na dva až čtyři roky dopředu?

Ta koncepce je jasná, my jsme ji mnohokrát prezentovali, naším cílem je zkrátit délku soudního řízení, to je klíčová věc. Chceme proto prosadit soubor opatření, která by právě k tomuto zkrácení délky soudního řízení vedla. Jsou to věci administrativního charakteru například vytvoření soudních minitýmů, jsou to věci v oblasti procesně právních předpisů. Budeme chtít zjednodušit procesní právní předpisy zvláště na úseku civilního soudního řízení. Tam je třeba dnes velkým problémem doručování pošty od soudů. Budeme chtít udělat personální audit a vůbec zjistit, nakolik současné stavy soudců jsou dostačující, my si myslíme, že ano. Je ale třeba také potom říci jaký má být administrativní aparát takového sboru soudců. To jsou věci na kterých pracujeme a pokud nám bude dána určitá delší doba než pouze několik měsíců, tak si myslím, že většinu z nich jsme schopni připravit a prosadit. A pak by na konci takového třeba řádného volebního období občané mohli už vidět konkrétní výsledky v podobě zkrácení délky soudního řízení. Zkrátka a dobře česká justice se nějakým způsobem vyvíjí, situace se velmi pozvolna, podle mého názoru, zlepšuje, ale je třeba provést právě takový soubor opatření která proces zlepšování výrazně urychlí.

Jste známým kritikem kvality českého právního řádu. Co osobně považujete na českém právním řádu za největší sporné a problematické?

Největším problémem je podle mého názoru sama kvalita právního řádu, který je, domnívám se, u nás výrazně přebujelý. Máme zde velké množství právních předpisů, u některých lze uvažovat o tom, že jsou nadbytečné, že by bylo možné je zrušit a některé jsou příliš složité, nepřehledné a rozsáhlé. Parlament přijímá desítky a desítky zákonů, poslanci sami pořádně často nevědí co je v těchto zákonech obsaženo. Některé zákony jsou přijaty poté, co zazněly desítky a desítky pozměňovacích návrhů. V důsledku toho pak na konci vznikne na základě předem neovlivnitelného hlasování nějaká kombinace, nějaký výsledek, který je ale často sporný a i mnohokrát vnitřně rozporný. Toto je hlavní problematika českého legislativního procesu. Myslím si, že by na úrovni moci zákonodárné slušelo poslancům, aby byli více střídmi a přistupovali k právu s větší úctou, aby velmi zvažovali, zda předloží nějaký pozměňovací návrh a nepředkládali ho jenom proto, že je o to někdo požádal nebo proto, že ho dostali v e-mailu aniž by jim bylo jasné, jaké mohou mít takovéto návrhy dopady.

Myslíte, že problém kvality práva je již celospolečenským problémem nebo pořád jenom problémem klubu odborníků?

Já si myslím, že to je celospolečenský problém ale že to není problém jenom České republiky, že to je problém moderní společnosti na počátku 21. století. Mnozí odborníci často hovoří o tom, že tím jak se postupně oslabuje vliv morálky a jiných normativních nepsaných systémů ve společnosti, tak o to více narůstá význam práva, což bude do určité míry pravda. Ve chvílích, kdy lidé více dbali a více dodržovali desatero a jiná, řekněme mimozákonná přikázání, tak právo mělo spíše menší význam než je tomu dnes. Dnes opravdu právo moderní společnosti nabývá stále většího významu a tak, jak je právo rozsáhlejší a rozsáhlejší, tak se čím dál více snižuje jeho šance na vynucení a samozřejmě se snižuje i jeho kvalita.

Které složky našeho právního řádu by si zasloužily jen vylepšení a které zcela zásadní reformu?

Bude třeba dokončit nový občanský zákoník a obchodní zákoník. Občanský zákoník, který byl přijat v šedesátých letech, byl po revoluci pouze novelizován a je to dílo nepřehledné a nedostačující pro chod moderní společnosti. Bude třeba připravit úplně nový občanský zákoník, který je v zásadě již napsán a je třeba aby ministerstvo spravedlnosti toto vnímalo jako zásadní prioritu. Obchodní zákoník je doprovodný text, doprovodný zákoník k občanskému zákoníku a myslím si, že by měl být společně s ním dokončen a předložen. Stejně tak v úseku trestního práva bude třeba zvednout ze země odmítnutý nový trestní zákoník, upravit jej a znovu poslat do poslanecké sněmovny. Shrnu-li to, tak na úseku trestního, občanského a obchodního práva bude třeba předložit nové kodexy, přijmout je a snažit se postarat o to, aby se staly bezproblémovou součástí platného právního řádu. Je třeba udělat kus práce v oblasti správního práva, což je víceméně nejrozsáhlejší oblast. Většina zákonů spadá do speciální části správního práva a každé ministerstvo pak připravuje své zákony, které jsou často rozporné, stejné věci se definují různě podle toho, které ministerstvo návrh zákona připravuje. Uvažovalo se třeba o tom, že se utvoří kodex práva životního prostředí je to minimálně zajímavá oblast, ve které by se jakákoliv vláda měla angažovat - vedlo by to ke sjednocení legislativy na úseku práva životního prostředí. Ale může to být třeba právo sociálního

zabezpečení mohou to být jiné oblasti práva které obecně nazýváme speciální částí správního práva. Stejně tak si myslím, že bude dobré uvažovat o zjednodušení procesních předpisů.

Nový správní řád, který byl přijat na konci minulého volebního období, nový zákoník práce, který je dle mého názoru nevyhovující pro moderní liberální společnost i tam bude potřeba prosadit určité změny a nakolik to bude předmětem jednání v tomto volebním období, to samozřejmě nedokážu odhadnout. Víceméně u nás není odvětví práva, kde by nebylo třeba výrazných změn. Snad až na právo ústavní, kde jako konzervativní člověk nevidím okamžitou nutnost změny ústavy.

Budete aktivně prosazovat zavedení elektronické justice a to jak v rovině popularizační vůči občanům tak v rovině efektivní komunikace občana a soudů?

Velmi s tím souhlasím, myslím si že elektronizace justice je jeden z nutných trendů pokud dlouhodobě chceme odbřemenit českou justici a zkrátit délku soudních řízení. Je to nutné a to nejen kvůli tomu, že nám hrozí dlouhodobě takové jevy jako jsou hromadné žaloby například ČT na neplatiče poplatků. Hrozí nám velké nárůsty na úseku různých bankovních produktů, různých spotřebitelských úvěrů atd., kde lidé neplatí a vše pak končí u soudu. Ty nárůsty jsou enormní a bez elektronizace justice se s takovými věcmi v zásadě jen velmi obtížně dokážeme vypořádat. Chceme-li efektivně zkrátit délku soudního řízení a při tom neinvestovat další miliardy do nových a nových soudců, do nových budov atd., tak budeme muset s elektronizací justice pozvolna, ale jistě začít.

Letos v dubnu jste stál u zrodu prvního ročníku konference Proměny a stabilita v právním řádu. Řekněme, že uplynulo pět měsíců od konference. Vznikla požadovaná odborná diskuse nad tématy, která se tam probírala?

Myslím si, že ta diskuse, která tam proběhla, byla určitě pro mě přínosná, minimálně pro to, že se tam potkali zástupci profesních komor. Zatím vždy se profilovali jenom jednotlivé komory nebo jednotlivé stavovské instituce, nedocházelo k výraznější komunikaci napříč těmito uskupeními. Diskuse skutečně zahájena byla, bohužel je nyní společnost upnuta spíše jiným směrem než na diskusi k jednotlivým věcným tématům, které nesouvisí s politikou. Doufám ale, že konference, která proběhla na jaře tohoto roku byla prvním ročníkem a budeme chtít v příštím roce podobnou konferenci opět udělat.

Závěrem mi dovozte otázku. Co byste našim čtenářům vzkázal?

Vzkázal bych těm čtenářům, kteří vnímají kvalitu práva a jeho vymahatelnost v české republice jako důležitý politický problém, aby nám drželi palce a aby nám toto téma pomáhali dál popularizovat. Je samozřejmé, že občany asi zajímají otázky, jaké budou například platit daně, jaké budou mít sociální výhody apod., ale všichni lidé by si měli uvědomit, že společnost funguje pořádně pouze ve chvíli, kdy zde je stabilní a hlavně vymahatelné právo. K tomu je třeba, aby právo bylo kvalitní, aby soudy fungovaly kvalitně a rychle. To je naším cílem a budeme moc rádi pokud naši občané budou vnímat toto téma jako důležité a budou na své zástupce tlačit právě v této oblasti a nutit je aby si i ostatní politici uvědomili, že kvalita práva a justice je důležité společenské téma a určitě není méně významné než např. daně, sociální důchodové výhody atd.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)

- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [10 otázek pro ... Barboru Paclíkovou](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)